Ініціатива «Пояс і шлях» та фінансування інфраструктури

Dr Alexander Ressos, TEP
Attorney-at-Law (Switzerland and Germany),
Solicitor (England & Wales and Hong Kong)
Of Counsel, KGP Legal LLC
alexander.ressos@kgplegal.com.sg
www.ressos.com.sg

Ініціатива і позиція Сінгапуру

Голова КНР Сі Цзіньпін представив Економічний пояс Шовкового шляху в Назарбаєв Університеті в Астані 7 вересня 2013 року. Наступного місяця у промові в Індонезії він запропонував Морський Шовковий шлях XXI століття. З 2016 року об'єднану програму англійською називають Belt and Road Initiative («Пояс і шлях»). Нині вона охоплює проєкти в понад 150 країнах.[1] Кошти надходили від китайських державних банків розвитку (policy banks), державних комерційних банків і нових фондів. Фонд Шовкового шляху заснували в грудні 2014 року з капіталом 40 млрд доларів США і 100 млрд юанів. Лише Bank of China у 2015–2020 роках надав понад 185 млрд доларів США кредитів на проєкти «Поясу і шляху».[2]

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

Позиція Сінгапуру в ініціативі незвична. Для власної інфраструктури йому зовнішнє фінансування не потрібне, проте він є великим інвестором у проєкти «Поясу і шляху».[3] Економічний коридор ініціативи Китай — півострів Індокитай закінчується в Сінгапурі. Відкриття залізниці між Ботеном і В'єнтьяном у Лаосі закрило останню прогалину в безперервній залізничній мережі між Західною Європою та Сінгапуром. Уряд Сінгапуру в принципі підтримав ініціативу і водночас позиціонує країну як нейтральний центр фінансових, юридичних і професійних послуг для проєктів у регіоні. Прем'єр-міністр Лі Сянь Лун узяв участь у другому форумі «Пояс і шлях» у Пекіні у квітні 2019 року.[4]

Infrastructure Asia і проєктне фінансування

Регіон має велику потребу у фінансуванні інфраструктури. Infrastructure Asia, офіс сприяння проєктам, який уряд Сінгапуру створив через Enterprise Singapore та Управління грошово-кредитного регулювання Сінгапуру (MAS), посилається на оцінку, за якою країнам Азії, що розвиваються, у 2016–2030 роках потрібно 26 трлн доларів США інфраструктурних інвестицій, тобто близько 1,7 трлн доларів США на рік. Фактичні інвестиції оцінюють у 881 млрд доларів США на рік, це менше половини потреби.[5] Офіс працює з урядами, девелоперами, комерційними та багатосторонніми банками, щоб перетворити проєкти на такі, що їх готові фінансувати банки. Його мандат регіональний і про «Пояс і шлях» не згадує. На практиці ж у багатьох проєктах у Південно-Східній Азії беруть участь китайські підрядники, китайські кредитори або ті й інші.

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

Внесок Сінгапуру в такі проєкти полягає у функціях, які виконує фінансовий центр. Банки в Сінгапурі організовують синдиковані кредити та проєктне фінансування, часто разом із китайськими банками. Страховики й перестраховики покривають будівельні та політичні ризики. Юридичні фірми складають договори, які часто регулюються англійським або сінгапурським правом. Спори передають на арбітраж у Сінгапурі. Китайські підрядники та кредитори також використовують сінгапурські компанії як холдингові та фінансові структури для регіональних проєктів, і місто стає центром обліку (booking centre) для частини «Поясу і шляху». Обсяг цієї діяльності окремою статистикою не публікують, тож твердження про частку Сінгапуру у фінансуванні «Поясу і шляху» варто сприймати обережно.

Вирішення спорів у межах «Поясу і шляху»

Особливо важливий вимір юридичних послуг. 2025 року сторони з материкового Китаю становили найбільшу групу іноземних користувачів Сінгапурського міжнародного арбітражного центру (SIAC): 378 сторін, далі йшли В'єтнам, Індія та Таїланд.[6] Частина цієї цифри припадає на серію пов'язаних справ, у яких Центр діяв як орган, що призначає арбітрів. Утім, китайські компанії та їхні контрагенти, вочевидь, цінують нейтральне місце арбітражу поза китайською правовою системою, якому часто віддають перевагу контрагенти китайських державних підприємств.

Суди підсилили цю пропозицію. 31 серпня 2018 року Верховний суд Сінгапуру та Верховний народний суд Китаю підписали меморандум із настановами щодо визнання і примусового виконання судових рішень про стягнення грошових сум.

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

Обов'язкової юридичної сили меморандум не має. Проте він описує умови, за яких суди кожної сторони можуть визнавати рішення судів іншої.[7] Серед міжнародних суддів Сінгапурського міжнародного комерційного суду (SICC), про який ідеться в розділі III частини F, є суддя з Китайської Народної Республіки Чжан Юнцзянь (Zhang Yongjian).[8] Разом з арбітражем ці механізми зробили сінгапурську інфраструктуру вирішення спорів звичною для китайських компаній.

Борг, ризик і репутація

«Пояс і шлях» викликав і суперечки. Критики стверджують, що його кредити обтяжують країни-позичальниці непосильним боргом, хоча дослідники здебільшого заперечують закид про навмисну «дипломатію боргової пастки». Дослідження AidData 2023 року виявило, що деякі порти, профінансовані в межах ініціативи, могли б також слугувати майбутнім потребам китайського флоту.[9] Для сінгапурських установ, які беруть участь у проєктному фінансуванні, ці дискусії означають конкретні ризики: суверенний дефолт, переукладення кредитів, політичні зміни в державі-позичальниці та репутаційні втрати, якщо проєкт пов'яжуть із корупцією чи шкодою довкіллю. Сінгапурські банки також ухвалили власну політику щодо фінансування вугільних електростанцій, які становили помітну категорію ранніх китайських закордонних інвестицій. Сталому фінансуванню присвячено розділ II частини K.

Примітки

1. Wikipedia, "Belt and Road Initiative" (дата звернення: листопад 2026 р.): Економічний пояс Шовкового шляху представив Сі Цзіньпін в Назарбаєв Університеті в Астані 7 вересня 2013 р.;

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

Морський Шовковий шлях XXI століття запропоновано у промові в Індонезії "the following month"; англійська назва "Belt and Road Initiative" з 2016 р.; "projects in more than 150 countries". ↩

2. Wikipedia, "Belt and Road Initiative" (дата звернення: листопад 2026 р.): Фонд Шовкового шляху засновано в грудні 2014 р. з капіталом 40 млрд доларів США і 100 млрд юанів; Bank of China у 2015–2020 рр. надав понад 185 млрд доларів США кредитів на проєкти BRI; ICBC — понад 100 млрд доларів США до квітня 2019 р. ↩

3. Wikipedia, "Belt and Road Initiative" (дата звернення: листопад 2026 р.), розділ про підтримку: "Singapore needs no outside infrastructure finance but is a major investor in BRI projects"; коридор Китай — півострів Індокитай пролягає від Південного Китаю до Сінгапуру; лінія Ботен — В'єнтьян закрила останню прогалину в безперервній залізничній мережі між Західною Європою та Сінгапуром. ↩

4. Ministry of Foreign Affairs of Singapore, сторінка країни "People's Republic of China" (дата звернення: листопад 2026 р.): прем'єр-міністр Лі Сянь Лун узяв участь у 2-му форумі «Пояс і шлях» у Пекіні 25–29 квітня 2019 р.; міністр закордонних справ Вівіан Балакрішнан долучився до відеоконференції BRI щодо співпраці у протидії COVID-19 18 червня 2020 р. ↩

5. Infrastructure Asia, "About us" (infrastructureasia.org, дата звернення: листопад 2026 р.): створений урядом Сінгапуру через Enterprise Singapore та Управління грошово-кредитного регулювання Сінгапуру як "project facilitation office"; головна сторінка: країнам Азії, що розвиваються, у 2016–2030 рр. потрібно 26 трлн доларів США (близько 1,7 трлн доларів США на рік), а інвестують вони, за оцінками, 881 млрд доларів США на рік. ↩

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

6. SIAC, *Annual Report 2025*, Statistics 2025, "Geographical Origin of Parties": материковий Китай — 378 сторін, В'єтнам — 337, Індія — 178, Таїланд — 100, США — 83; показники Китаю та В'єтнаму зросли через серію пов'язаних справ, у яких SIAC діяв як орган, що призначає арбітрів. ↩

7. Supreme Court of Singapore і Supreme People's Court of the PRC, Memorandum of Guidance on Recognition and Enforcement of Money Judgments in Commercial Cases, 31 серпня 2018 р.; підписали Zhou Qiang і Sundaresh Menon; ст. 2: "This memorandum has no binding legal effect". ↩

8. Singapore Courts, "Judges" (SICC), judiciary.gov.sg, останнє оновлення 20 жовтня 2026 р.: Zhang Yongjian серед 26 міжнародних суддів. ↩

9. Wikipedia, "Belt and Road Initiative" (дата звернення: листопад 2026 р.): звинувачення в "debt-trap diplomacy" "widely disputed by researchers"; дослідження AidData 2023 р. виявило, що деякі порти, профінансовані BRI, викликають занепокоєння щодо подвійного призначення. ↩

Disclaimer

This article is provided for general information only. It is based on publicly available sources as at its date of publication. These sources have not been independently verified against licences, regulatory registers or the records of the entities concerned. It is not legal, tax, financial or investment advice. Nor is it a recommendation to invest in, transact with or use the services of any entity mentioned. Law and regulation change frequently, so the content may be incomplete or outdated. To the fullest extent permitted by law, Dr Alexander Ressos and the publisher of SingaporeIQ exclude all liability for loss or damage arising from the use of or reliance on this article. Readers should obtain advice on their specific circumstances before acting or refraining from action.

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

Names and trademarks of the entities discussed belong to their owners and are used for identification only. Their mention implies no endorsement, affiliation or allegation of wrongdoing. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. Corrections and updates: contact@ressos.com.

© 2026 Dr Alexander Ressos. This article may be quoted with attribution to SingaporeIQ (SingaporeIQ.com). Reproduction in full and any commercial use require prior written consent. The Legal Terms at https://singaporeiq.com/legal-terms apply.

Author contact: Dr Alexander Ressos, TEP · contact@ressos.com

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.